

Motion till riksdagen 2019/20:911

av **Linda Ylivainio (C)**

Gränsregional statistik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av löpande gränsregional statistik och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det saknas aktuell statistik över gränspendlings omfattning i Norden (Rapport från utredningstjänsten, dnr 2019:1026). Enligt de senaste uppgifterna arbetspendlade cirka 30 000 personer från Sverige till Norge år 2014, medan ungefär 14 000 personer arbetspendlade från Skåne till Danmark år 2015. För Finlands del avser de senaste uppgifterna 2006, då knappt 2 700 personer arbetspendlade från Sverige till Finland. Mellan 2001 och 2012 sammanställdes gränspendlingsstatistik genom ett samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna i Norden, men efter att detta samarbete upphörde finns det inte längre någon samlad redovisning av gränspendlingen i Norden. I stället startades regionala statistiksamarbeten med Norge och Danmark. På grund av problem med datautbytet mellan länderna har uppgifterna dock inte uppdaterats de senaste åren. När det gäller Finland har det inte etablerats något statistiksamarbete mellan regionerna vid gränsen mellan Sverige och Finland, och därför finns det inte heller några aktuella uppgifter om gränspendlings omfattning. De senast tillgängliga uppgifterna är från 2006 och bygger på Nordiska ministerrådets rapport Nordisk pendlingskarta, där det framgår att knappt 2 700 personer i Sverige arbetspendlade till Finland. Det var en ökning jämfört med 2001, då antalet uppgick till 1 600 personer.

SCB ansvarar för den officiella statistiken över inkomster och skatter, som framställs med hjälp av Inkomst- och taxeringsregistret. Detta register bygger i sin tur på registerdata från bland annat Skatteverket, Försäkringskassan, Centrala studiestödsnämnden, Pensionsmyndigheten och Socialstyrelsen. I statistiken ingår sedan 2015 inga uppgifter om inkomster för personer som bor i Sverige men arbetspendlar till ett grannland, och det finns heller inga uppgifter om antalet personer som arbetspendlar till ett grannland.

SCB har i en studie från 2017 undersökt gränspendlings effekter på inkomststatistiken. I studien jämförs statistik som har justerats med uppgifter om svenskars löneinkomster från Danmark och Norge med den officiella inkomststatistiken. Effekterna av gränspendling till Finland undersöks inte i rapporten eftersom det inte fanns något etablerat statistiksamarbete mellan regionerna vid gränsen mellan Sverige och Finland. Enligt studien påverkades inkomstnivån för hela riket endast i begränsad utsträckning av att gränspendlarnas inkomster saknades, men när gränspendlarnas inkomster lades till ökade medianvärdet för sammanräknad förvärvsinkomst för vissa kommuner nära gränsen till Danmark och Norge. Medianvärdet ökade allra mest i tre kommuner vid den norska gränsen: Årjäng, där ökningen var 15 procent, samt Strömstad och Eda, där ökningen var cirka 11 procent.

Statistiken ger därför en skev bild av inkomstförhållanden i gränskommunerna. Detta är problematiskt på flera sätt. En aspekt är att betydelsen av gränspendling och gränsöverskridande funktionella arbetsmarknadsområden riskerar att osynliggöras och underskattas i en strikt nationell kontext. En annan är att arbetet med att avskaffa gränshinder för att ytterligare öka rörligheten över gränserna bromsas upp eftersom grundläggande data saknas. Det går helt enkelt inte att analysera, beräkna och bedöma effekter och konsekvenser av vidtagna eller planerade nationella, regionala eller lokala åtgärder. Det här kan i sin tur allvarligt påverka utvecklingen och tillväxten i en gränsregion. Det är mot denna bakgrund angeläget att Sverige aktivt medverkar till att gränsregional statistik insamlas på löpande basis.

Linda Ylivainio (C)